

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1927 kl 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 18 februari 1927 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 122, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna vid propositionen fogat förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt,

dels ock medgiva *ej mindre* att å kronans mark, med undantag av nationalpark varom är särskilt stadgat, björn, lo, örn och berguv icke må utan Kungl. Maj:ts tillstånd dödas eller fångas likasom *ej heller* ägg och bon av sagda fåglar tagas eller förstöras, dock att, utan hinder av förbud mot dödande eller fångande av björn eller lo, sådant djur må, där det anfallit människa eller tamdjur, även annorledes än i nödvärn dräpas efter tillåtelse av länsstyrelsen, *än även* att, där inom kronans områden med undantag av nationalparker av björn eller lo förorsakas skada å tamdjur, vilka för betning må dit inkomma, och skadan icke är att tillskriva vårdslöshet vid djurens bevakning, sådan skada må ersättas av statsverket.

Berörda förslag är av följande lydelse:

»Förslag

till

grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt.

I den mån icke i särskilda författningar annorlunda stadgats, skall beträffande jaktutövning å kronans marker gälla följande bestämmelser:

1:o. Kronans jakträtt å dess hägnade jaktparker och djurgårdar, å mark, hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens egen disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kungsängar, kronoparker, från kronans jordbruksdomäner vid utarrendering undantagen skog och i övrigt kronan tillhörig, odisponerad mark samt å statens till bergshanteringens och sågverksrörelsens understöd anslagna skogar utövas av Konungen

själv och på Konungens uppdrag av chefen för hans hovjägeristat jämte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga.

2:o. Å nämnda områden, med undantag av dem, som äro ställda till Konungens egen disposition och där Konungen själv om jakten särskilt förordnar, må jakt idkas jämväl av chefen för domänverket.

3:o. Personal vid skogsstaten äger att å sådana i 2:o avsedda marker, som tillhöra dess tjänstgöringsområde, idka jakt efter varg, järv, räv, utter, grävling, iller, hermelin, vessla, sälhund, vildkanin, duv- och sparvhök samt kråka ävensom, med domänstyrelsens på särskilda skäl och begränsad tid lämnade tillåtelse, även efter annat vilt eller vissa arter därav.

4:o. Vid jakt, som idkas uti de i 2:o och 3:o omförmälda fall, må dock, med iakttagande i övrigt av vad i stadgan om jakt och om fridlysning av vissa djurslag samt andra allmänna bestämmelser må gälla beträffande förbud å kronans marker jaga visst villebråd, utan Kungl. Maj:ts särskilda tillstånd jakten icke avse älg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

5:o. Personal och elever vid skogsläroverken äga å de i 2:o avsedda områden idka jakt i enlighet med de bestämmelser, som därom av Kungl. Maj:t meddelas.

6:o. På Kungl. Maj:t ankommer att uppdraga åt domänstyrelsen att

a) därest å kronopark stammen av *älg*, *hjort* eller *rådjur* så förökta sig, att densamma ur jaktvårdssynpunkt lämpligen bör beskattas eller till förekommande av olägenhet eller hinder för skogsskötseln, minskas, antingen på av styrelsen bestämda villkor till lämplig person mot skälig ersättning upplåta rätt att under angiven tid fälla och behålla visst antal villebråd av berörda slag eller ock uppdraga åt revirförvaltningen att ombesörja den jakt, som må finnas erforderlig, med skyldighet för domänstyrelsen att i sistnämnda fall jämväl meddela föreskrift, huruvida vid sådan jakt fällt villebråd skall för statsverkets räkning försäljas eller om detsamma må av den jagande mot ersättning till statsverket behållas; samt att

b) därest å kronopark utarrenderande av rätten till jakt å *annat villebråd* än nyss är sagt anses överensstämmande med god jaktvård och i övrigt lämpligen böra ske, upplåta jakträtt, varom nu är fråga, på arrende under villkor och på sätt, som må finnas för skogs- och jaktvården betryggande.

7:o. Vad i 6:o stadgats rörande kronopark skall äga tillämpning jämväl å annan i denna kungörelse avsedd mark, med undantag av sådan, som är ställd under Konungens egen disposition.

8:o. Sker upplåtelse av jakträtt å kronans jaktområde enligt 6:o eller 7:o, må till utövande av kronans jakträtt eljest jämlikt ovanstående bestämmelser berättigade personer å den med upplåtelsen avsedda mark utöva jakt allenast i omfattning, som är förenlig med den skedda upplåtelsen.

Denna kungörelse träder i kraft — — — 1927».

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till berörda stadsrådsprotokoll.

Motioner.

I sammanhang med propositionen har utskottet till behandling förehått följande inom andra kammaren väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) nr 299 av herr *Lindman*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta följande ändringar i det i Kungl. Maj:ts proposition nr 122 till riksdagen framlagda förslaget till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt m. m. nämligen:

i 2:o mom., att å däri omförmälda områden jakt må idkas av chefen för domänverket, av överdirektören och souschefen i domänstyrelsen, ävensom med den förstnämndes därtill lämnade tillstånd av de styrelsens ledamöter, som hava till åliggande att såsom chefer en var för sin skogsbyrå handlägga, bland annat, ärenden angående skogar och skogsförvaltning inom vissa i gällande instruktion för domänverket angivna delar av landet, samt

i 3:o mom., att personal vid statens skogsförsöksanstalt tillerkännes enahanda rätt och möjlighet att idka jakt å de kronans marker, som upplåtits till försöksanstalten såsom försöksparkar, som den vilken tillkommer personal vid skogsstaten å sådana i 2:o mom. avsedda marker som tillhöra dess tjänstgöringsområde;

2) nr 302 av herr *Lövgren* i Nyborg *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen ville företaga den ändringen uti Kungl. Maj:ts proposition, nr 122, med förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt, att punkten 3:o erhåller följande lydelse:

3:o. Personal vid skogsstaten, innehavare av fjällägenhet, kolonat, skogstorp, odlingslägenhet eller kronatorp äger att å sådana i 2:o avsedda marker, som tillhöra dess tjänstgöringsområde eller gränsa till deras lägenheter, idka jakt — — — — —

— — — — —, även efter annat vilt eller vissa arter därav; samt

3) nr 308 av herr *Hage*, vari hemställts, att riksdagen måtte för sin del med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 122 besluta sådana ändringar i det vid nämnda proposition fogade förslaget till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt, att rätten till jakt å kronans egendom för Konungen, chefen för Konungens hovjägeristat samt dem följaktiga personer inskränkes till att omfatta endast sådana områden, som äro direkt ställda till Konungens egen disposition.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Såsom närmare framgår av propositionen stå de däri gjorda förslagen i nära samband med bland annat de i Kungl. Maj:ts proposition nr 120 framlagda ändringarna i jaktlagen, vilken proposition utskottet denna dag i avgivet utlåtande tillstyrkt. I fråga om grunderna för tillgodogörande av kronans jakträtt innebär förslaget allenast formella jämkningar ävensom vissa förtydliganden av de äldre bestämmelserna.

De i ärendet väckta motionerna innehålla skilda uppslag till sakliga ändringar i förenämnda grunder.

Endast ett av dessa uppslag, nämligen det av herr Lindman framlagda, synes under ärendets förberedande behandling hava varit föremål för uppmärksamhet. Domänstyrelsen hade nämligen ifrågasatt samma utvidgning av den enligt förevarande grunder vissa befattningshavare medgivna rätt till jakt som den av herr Lindman föreslagna. Departementschefen har emellertid ansett sig icke kunna tillstyrka denna utvidgning. Icke heller utskottet känner sig övertygat om lämpligheten av en ändrad ordning i detta avseende och kan därför icke förorda motionen.

Enligt tredje punkten av sagda grunder äger personal vid skogsstaten viss jakträtt å sina tjänstgöringsområden. I den av herr Lövgren i Nyborg m. fl. väckta motionen avses att tilldela innehavare av fjällägenhet, kolonat, skogstorp, odlingslägenhet eller kronatorp motsvarande rätt ifråga om mark, som gränsar till deras lägenheter. Utskottet kan för sin del ej förorda detta förslag, som tydligen skulle kunna medföra icke önskvärda konsekvenser.

Icke heller den i herr Hages motion gjorda framställningen om inskränkning av Konungens jakträtt har utskottet funnit skäl förorda.

Vad slutligen i Kungl. Maj:ts proposition särskilt föreslås i fråga om jakt och fångst av björn, lo, örn och berguv m. m. föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med avslag å motionerna II:299, 302 och 308 bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 26 april 1927.

På jordbruksutskottets vägnar:

G. SEDERHOLM.